

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Monika Steinbergerová

Název práce: Dialektförderung und -pflege in Bayern: staatliche und private Initiativen

Hodnotil: Dr. phil. Boris Blahak, M. A.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn): Cílem předložené práce bylo na základě vybraných příkladů vzájemně porovnat a posoudit státní (ministerstvo školství, školy) a soukromé iniciativy (spolky), které ve spolkové zemi Bavorsko podporují šíření aktivní znalosti dialektů, aby posléze bylo možné kvalifikovaně vyhodnotit, která z obou skupin dosahuje vyšší míry udržitelnosti. Stanoveného cíle bylo plnou měrou dosaženo. „*Podrobný soupis*“ státních a soukromých iniciativ na podporu dialektů v Bavorsku (s. 39) však vzhledem k příkladovému charakteru výzkumu předložen nebyl, což ale s ohledem na ostatní průkazné výsledky práce nebylo ani nutné.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Vzhledem k zeměpisné poloze Plzně v bezprostředním sousedství Bavorska se práce zabývá vysoce relevantním tématem. Znatelná je také autorčina motivace předložit svůj vlastní samostatný vědecký přínos k problematice a k výhodám používání nářečí ze sociolingvistického a sociokulturního hlediska.

Práce je členěna přehledně, s ohledem na čtenářský komfort: V úvodu (kapitola 1) jsou nejprve stanoveny cíle, předmět a metody práce; po kapitole, která se zabývá terminologií k tématu (kapitola 2), se autorka na základě rozličných závěrů výzkumu, které cituje ze sekundární literatury, zabývá fenoménem ‚dialektu‘ z perspektivy perceptivní lingvistiky (kapitola 3), přičemž představuje pečlivě důvody ústupu nářečí a staví proti sobě různé společensky rozšířené pozitivní a negativní zvyklosti ohledně dialektů. Po těchto úvodních pojednáních tvoří hlavní součásti prezentace výzkumu kapitoly 4 (státní iniciativy), 5 (soukromé iniciativy) a 6 (porovnání). V kapitole 7 pak následuje shrnutí.

Předložená práce svědčí o tom, že se autorka zabírala předmětem výzkumu intenzivně a samostatně. Pochopitelné jsou i kritéria výběru ve vztahu na příkladové zástupce státní i soukromé podpory nářečí. Obdivuhodná je zvláště praktická část práce v podobě ankety, kterou autorka sama koncipovala a zadala pomocí online nástrojů na gymnáziu v Mnichově a která umožňuje nejen odlišení mezi učiteli a žáky, ale z níž také zřetelně vyplývá rozpor mezi státním zadáním (osnovy) a praktickou realizací (především chybějící kompetence učitelů). Velmi přehledně jsou v této souvislosti zpracovány také grafy a statistiky, znázorňující výsledky ankety v přílohách práce. Poměr kompilační (ca. 33 %) a vlastní práce (ca. 66 %) je přiměřený.

Výpovědní hodnotu výsledků relativizuje pouze okolnost, že vzhledem k omezení vždy pouze na jednoho aktéra – zejména na státní úrovni – bylo možno posoudit fenomén podpory nářečí pouze z kvalitativního hlediska, které sice přináší velmi zajímavý okruh výsledků, ale v žádném případě nepřipouští možnost tyto výpovědi generalizovat. K tomu by bylo bývalo nutné na státní úrovni zahrnout další typy škol (např. Hauptschule) mimo urbánní lokality a v různých nářečních regionech (Franky, Švábsko). Na soukromé úrovni by bylo vhodné porovnání s dalšími formami péče o dialekty (např. divadelní spolky). I skutečnost, že u obou aktérů byly využity jiné metodologické přístupy při sběru dat (státní: anketa – soukromé: analýza webových stránek a novinové zprávy), vyvolává otázku porovnatelnosti. Při vyhodnocování ankety by bylo bývalo vhodné zaměřit se na příp. zdánlivě protichůdná tvrzení, např. okolnost, že 29,3 % dotazovaných žáků tvrdilo, že se v jejich škole používá dialekt, 70,7 % toto negovalo (srov. Podobné odchylky u učitelů, s. 20). Trochu přehnaně pesimisticky vyznívá autorčin závěr, že vymírání bavorských dialektů dramaticky pokračuje (s. 21), vzhledem k tomu, že práce zabývala pouze jednou školou ve velkoměstské aglomeraci a nezkoumala venkovské, nářečně bohatší regiony.

To je ale vzhledem k omezenému prostoru bakalářské práce pouze drobná výtka k autorčině postupu. Celkově je práce přesvědčivá originalitou svého záměru, pečlivou strukturou i metodami a formou svého zpracování, která svědčí o vysoké míře preciznosti.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Formální stránka práce je zdařilá: struktura a členění jsou logické, přesvědčivé a umožňují vysoký čtenářský komfort; autorka je schopna vést souvislý text suverénně a bez přerušování od odstavce k odstavci. Jazyk práce odpovídá nárokům vědecké práce, používání terminologie je více než přesvědčivé. Drobnější jazykově stylistické odchylky od normy se mj. týkají [vyznačeno kurzívou: B. B.]:

- rodu, např.: „*im* gegenwärtigen Gesellschaft“ (s. 4);
- skladby, např.: „Außerdem wollen sie Dialekte auf Augenhöhe mit der Standardsprache *zu* stellen“ (s. 2)
- nenáležitých výpustek, např.: „da es aufgrund seiner grammatischen Besonderheiten [*was?*] erworben habe“ (s. 4), „Nach der Verfassung des Freistaates Bayern [*ist*] festgesetzt“ (s. 9)
- chybného užití členu: „Dieser Prozess wird *die* Urbanisierung genannt“ (s. 6), „für [*das*] Hochdeutsche“ (s. 14)
- pleonasmů, např.: „*ganz völlig* ausgestorben“ (s. 5), „für die *bayerische* Identität *Bayerns*“ (s. 8)
- shody u podmětu s přísudkem, např.: „Da *Dialekte* ein Stück Heimat für Bayern *ist*“ (s. 9)
- nadbytečných zájmen, příp. zdvojeného uvedení téhož, např.: „Neben *der ihrer* allgemeinen Beschreibung dieser“ (s. 2), „dass Englisch weltweit *Englisch* die populärste Fremdsprache ist“ (s. 6), „Diese benutzen die *die* ursprüngliche Weise der Sprechart“ (s. 7)

Takové nedostatky se však vyskytují ojediněle a nenarušují nijak celkově přesvědčivý dojem z předložené práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Práce svědčí o vysoké vědecké náročnosti, suverénním zacházením se sekundární literaturou, schopnosti analytické filologické práce a o zvládnutí konvencí vědecké činnosti.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

(1) Práce se koncentruje na gymnázia ve velkoměstské aglomeraci. Jak by se podle vašeho mínění proměnily výsledky, kdyby se změnil typ zkoumané školy (Hauptschule, Realschule) v menším bavorském městě venkovského charakteru (např. Deggendorf / Niederbayern – Dolní Bavorsy, Nabburg / Oberpfalz – Horní Falc)? Myslíte, že by se i zde potvrdil váš dojem, že vymírání bavorských dialektů dramaticky pokračuje („dass das Sterben der bayerischen Dialekte dramatisch voranschreitet“) (s. 21)?

(2) Které další metody by bylo možno využít pro přesnější „měření“ intenzity skutečného používání dialektu na bavorských školách (za předpokladu příp. vyšší technické a časové náročnosti)?

(3) Lze vycházet z charakteristicky odlišného vývoje frekvence dialektu v jiných nářečních regionech Bavorska (Franken – Franky), v nichž pojmenování lokálně rozšířené nářeční skupiny (Bairisch) nekorresponduje s názvem Svobodného státu (Bayern)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **výborně (1)**

Datum: 8. května 2018

Podpis: